

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
Facultatea de Drept și Științe Administrative

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

REGIMUL JURIDIC AL AUTORIZAȚIILOR DE URBANISM
ȘI ROLUL LOR ÎN PROTECȚIA MEDIULUI

Conducător științific

Prof. Univ. Dr. MIRCEA DUȚU - BUZURA

Doctorand

Ioan - Sorin Mălinescu

CRAIOVA

≈ 2010 ≈

CUPRINSUL

CAPITOLUL I. INTRODUCERE. MEDIUL URBAN ȘI MEDIUL NATURAL.

1. Delimitări conceptuale.
2. Protecția așezărilor umane.
 - 2.1. Cadrul de reglementare.
 - 2.1.1. Amenajarea teritoriului și protecția mediului.
 - 2.1.1.1. Principii generale comune.
 - 2.1.1.2. Zonarea spațială - instrument de promovare a protecției mediului.
 - 2.1.1.3. Documentațiile de amenajare a teritoriului.
 - 2.1.2. Protejarea mediului urban.
 - 2.1.3. Spațiile verzi în zonele urbane.
 - 2.1.4. Protecția mediului urban prin intermediul serviciilor comunitare de utilitate publică.

CAPITOLUL II. MEDIUL ÎN DREPTUL URBANISMULUI. CONEXIUNI ȘI INTERDEPENDENȚE.

1. Concept și principii.
 - 1.1. Principiul dezvoltării durabile.
 - 1.2. Principiul participării publicului.
 - 1.3. Principii comune legislației de mediu și legislației din domeniul urbanismului.
 - 1.3.1. Principiul precauției.
 - 1.3.2. Principiul prevenirii.
 - 1.3.3. Integrarea problemelor de mediu în cazul deciziilor administrative de urbanism.
 - 1.3.4. Dreptul la un mediu urbanistic de calitate.
 - 1.3.5. Obligația de a repara prejudiciul adus mediului.
2. Dreptul publicului la informația privind mediul.
3. Interdependența dreptului urbanismului cu dreptul mediului.
 - 3.1. Articularea autorizațiilor.
4. Concluzii.

CAPITOLUL III. ROLUL AUTORIZAȚIILOR ADMINISTRATIVE ÎN PROTECȚIA MEDIULUI.

1. Planificarea și regulamentele de urbanism.
 - 1.1. Planificarea de urbanism.
 - 1.1.1. Planul urbanistic general - PUG.
 - 1.1.2. Planul urbanistic zonal - PUZ.
 - 1.1.3. Planul urbanistic de detaliu - PUD.
 - 1.1.4. PUG și PUZ în zona coastei maritime.
 - 1.1.5. Documentațiile de urbanism derogatorii.
 - 1.1.6. Concluzii.
 - 1.2. Regulamentele de urbanism.
 - 1.2.1. Regulamentul general de urbanism - RGU.
 - 1.2.2. Regulamentele locale de urbanism.
 - 1.2.3. Regulamentul cadru de urbanism al Rezervației Biosferei Delta Dunării.
2. Etapele elaborării și aprobării documentațiilor de urbanism.
3. Evaluarea de mediu. Avizul de mediu.
 - 3.1. Evaluarea de mediu pentru planurile și programele de urbanism.
 - 3.1.1. Etapa de încadrare.
 - 3.1.2. Etapa de definitivare a proiectului de plan sau de program și de realizare a raportului de mediu.
 - 3.1.3. Etapa de analiză a calității raportului și de luare a deciziei.
 - 3.2. Răspunderea contravențională. Sancțiuni.
 - 3.3. Informarea și participarea publicului în procedura evaluării de mediu.
4. Amonizarea regimului juridic al autorizațiilor administrative cu dreptul comunitar, în contextul integrării considerațiilor de mediu.
 - 4.1. Ajustări generale.
 - 4.2. Perfecționări conceptuale.
 - 4.3. Modificări la nivelul regimului juridic.
 - 4.4. Alte aspecte.

CAPITOLUL IV. AUTORIZAȚIILE DE URBANISM (LATO SENSU). REGIM JURIDIC GENERAL.

1. Noțiuni și cadru de reglementare.
 - 1.1. Principiile autorizării de urbanism.
 - 1.1.1. Principiul autonomiei locale.
 - 1.1.2. Principiul publicității autorizării.

- 1.1.3. Principiul transparenței procesului de autorizare.
- 1.1.4. Principiul disciplinei autorizării și executării lucrărilor de construcții.
- 1.1.5. Principiul celerității autorizării executării lucrărilor de construcții.
- 1.2. Structura instituțională de specialitate. Organizare și competențe.
2. Certificatul de urbanism.
 - 2.1. Noțiuni Introductive.
 - 2.2. Definiție. Natura juridică.
 - 2.3. Procedura de eliberare a certificatului de urbanism.
 - 2.3.1. Scop. Cerințe urbanistice.
 - 2.3.2. Cererea.
 - 2.3.3. Instrumentarea cererii.
 - 2.3.4. Decizia. Emiterea.
 - 2.4. Înregistrarea certificatului de urbanism.
 - 2.5. Eliberarea certificatului de urbanism.
 - 2.6. Valabilitatea certificatului de urbanism.
 - 2.7. Prelungirea termenului de valabilitate a certificatului de urbanism.
 - 2.8. Asigurarea caracterului public.
 - 2.9. Efectele certificatului de urbanism.
 - 2.10. Concluzii.
3. Autorizația de construire.
 - 3.1. Definiție și cadru de reglementare.
 - 3.2. Obiectul autorizației de construire.
 - 3.3. Trăsăturile juridice ale autorizației de construire.
 - 3.3.1. Act cu caracter real.
 - 3.3.2. Act cu caracter de universalitate și de generalitate.
 - 3.3.3. Act cu caracter exclusiv.
 - 3.3.4. Act cu caracter irevocabil.
 - 3.3.5. Act cu caracter public.
 - 3.4. Procedura de eliberare a autorizației de construire.
 - 3.4.1. Cererea.
 - 3.4.2. Decizia.
 - 3.4.2.1. Autoritățile competente.
 - 3.4.2.2. Instrumentarea cererii.
 - 3.4.2.3. Forma deciziei.
 - 3.4.3. Efecte juridice specifice.
 - 3.5. Drepturile terților.
 - 3.6. Valabilitatea autorizației de construire.
 - 3.6.1. Prelungirea termenului de valabilitate a autorizației de construire.
 - 3.6.2. Pierderea valabilității autorizației de construire. Emiterea unei noi autorizații.
 - 3.7. Publicitatea autorizației de construire.
 - 3.8. Autorizarea executării lucrărilor de construcții amplasate în zone asupra cărora este instituit un anumit regim de protecție.
 - 3.9. Autorizarea executării lucrărilor de construcții în regim de urgență.
 - 3.10. Solicitarea unei noi autorizații de construire în cazul modificării de temă.
 - 3.11. Solicitarea unei noi autorizații de construire în cazul schimbării soluțiilor tehnice din proiect, pe parcursul executării lucrărilor de construcții.
 - 3.12. Alte operațiuni tehnico-administrative.
 - 3.12.1. Avizul primarilor.
 - 3.12.2. Avizul structurii de specialitate din cadrul consiliului județean.
 - 3.12.3. Avize și acorduri ale furnizorilor/administratorilor de utilități urbane.
 - 3.12.4. Avize și acorduri ale autorităților centrale sau serviciilor publice deconcentrate.
 - 3.12.5. Actele autorității competente pentru protecția mediului.
 - 3.12.6. Acordul vecinilor.
 - 3.12.7. Concluzii.
4. Răspunderea pentru nerespectarea regimului juridic al actelor administrative de urbanism.
 - 4.1. Contenciosul administrativ.
 - 4.2. Răspunderea contravențională.
 - 4.2.1. Contravențiile la regimul legal de urbanism.
 - 4.2.2. Contravențiile la regimul legal al autorizării executării lucrărilor de construcții.
 - 4.2.3. Contravențiile la regimul legal al autorizării executării lucrărilor de construcții de drumuri.

- 4.3. Răspunderea penală.
- 4.4. Răspunderea civilă.
- 4.5. Sancțiuni specifice dreptului urbanismului.

5. Concluzii.

CAPITOLUL V. CONTRIBUȚIA AUTORIZAȚIILOR DE URBANISM LA PROTECȚIA MEDIULUI.

1. Considerații introductive.

1.1 Regulile de urbanism. Noțiuni și clasificare.

1.2. Conținutul regulilor de urbanism.

1.2.1. Reguli de bază privind modul de ocupare a terenurilor.

1.2.1.1. Reguli cu privire la păstrarea integrității mediului și protejarea patrimoniului natural și construit.

1.2.1.2. Reguli cu privire la siguranța construcțiilor și la apărarea interesului public.

2. Amonizarea regimului juridic al autorizațiilor de urbanism cu dreptul comunitar, în contextul integrării considerațiilor de mediu.

2.1. Evaluarea de mediu în domeniul lucrărilor de construcții.

2.1.1. Aspecte generale.

2.1.2. Particularități ale contenciosului privind autorizația de construire.

2.1.3. Problema aprobării tacite.

2.2. Concluzii.

CAPITOLUL VI. SITUAȚII DIN DREPTUL COMPARAT.

1. Germania

1.1. Concepte și principii.

1.2. Evaluarea de mediu.

1.3. Dreptul publicului la informare și participare.

1.4. Articulare dreptului urbanismului cu dreptul mediului.

2. Belgia

2.1. Concepte și principii.

2.1.1. Consacrarea principiilor generale de dreptul mediului în textele internaționale sau comunitare și aplicarea lor în materia urbanismului.

2.1.2. Consacrarea principiilor generale de dreptul mediului în Constituție și aplicarea lor în materia urbanismului.

2.1.3. Consacrarea principiilor generale ale dreptului mediului în dispozițiile interne de natură legislativă și aplicarea lor în materia urbanismului.

2.2. Evaluarea de mediu.

2.2.1. Planurile și programele de urbanism și de amenajare a teritoriului, obiect al unor proceduri speciale de studiere a efectelor asupra mediului.

2.2.1.1. Schemele de amenajare.

2.2.1.2. Planurile de amenajare.

2.2.1.3. Planurile și programele vizate de CWATUP.

2.2.1.4. Realizatorul evaluării.

2.2.1.5. Controlul extern privind respectarea obligațiilor existente în domeniu.

2.2.1.6. Controlul judiciar privind respectarea obligațiilor existente în domeniu.

2.2.2. Operațiunile și autorizațiile de urbanism, obiect al studiului de impact.

2.2.2.1. Realizatorul studiului.

2.2.2.2. Controlul extern privind respectarea obligațiilor existente în domeniu.

2.2.2.3. Controlul judiciar privind respectarea obligațiilor existente în domeniu.

2.2.2.4. Obligativitatea studiului de impact în cazul operațiunilor de urbanism ce necesită planificări prealabile.

2.3. Dreptul publicului la informare și participare.

2.3.1. Dreptul la informația de mediu, reglementat la nivel național.

2.3.1.1. Fundamentarea juridică.

2.3.1.2. Modalități și limite.

2.3.1.3. Reglementări regionale specifice.

2.3.2. Procedurile de participare a publicului la elaborarea planurilor și deciziilor în materia urbanismului.

2.3.3. Actele și procedurile implicate.

2.3.4. Formele de participare a publicului.

2.3.5. Momentul luării la cunoștință.

2.3.6. Condițiile aducerii deciziei la cunoștința publicului.

2.3.7. Rolul asociațiilor.

- 2.3.8. Controlul judiciar privind asupra respectării procedurilor.
 - 2.3.8.1. Asociațiile abilitate să sesizeze judecătorul.
- 2.4. Articularea dreptului urbanismului cu dreptul mediului.
 - 2.4.1. Planificarea.
 - 2.4.1.1. Evaluarea incidentelor planurilor și schemelor de amenajare a teritoriului asupra mediului înconjurător.
 - 2.4.1.2. Planificarea gestiunii deșeurilor.
 - 2.4.2. Autorizațiile.
 - 2.4.2.1. Conformitatea autorizațiilor relevante ale politicilor de mediu la planurile de amenajare a teritoriului.
 - 2.4.2.2. Interdicția autorizării proiectelor ce pot afecta semnificativ un sit NATURA 2000.
 - 2.4.2.3. Articularea autorizațiilor.
- 3. Franța
 - 3.1. Concepte și principii.
 - 3.1.1. Aplicarea directă a principiilor generale ale dreptului mediului.
 - 3.1.2. Aplicarea mediată a principiilor generale ale dreptului mediului.
 - 3.2. Evaluarea de mediu.
 - 3.2.1. Evaluarea de mediu a documentațiilor de urbanism.
 - 3.2.2. Studiul de impact al autorizațiilor și operațiunilor de urbanism.
 - 3.2.2.1. Câmpul de aplicare al studiului de impact.
 - 3.2.2.2. Elaborarea și controlul studiului sau notiței de impact.
 - 3.3. Dreptul publicului la informare și participare.
 - 3.3.1. Dreptul la informația de mediu.
 - 3.3.2. Participarea publicului.
 - 3.3.2.1. Procedurile prevăzute de legislațiile de urbanism și de mediu.
 - 3.3.2.2. Procedurile prevăzute de Codul General al Colectivităților Teritoriale.
 - 3.4. Articularea dreptului urbanismului cu dreptul mediului.
 - 3.4.1. Articularea procedurilor.
 - 3.4.1.1. Coordonarea între norme.
 - 3.4.1.2. Coordonarea instituțională.
 - 3.4.2. Obiectivele de mediu ale procedurilor de urbanism.
- 4. Spania
 - 4.1. Concepte și principii.
 - 4.2. Evaluarea de mediu.
 - 4.3. Dreptul publicului la informare și participare.
 - 4.4. Articularea dreptului urbanismului cu dreptul mediului.
 - 4.5. Concluzii.
- 5. Grecia
 - 5.1. Concepte și principii.
 - 5.2. Evaluarea de mediu.
 - 5.3. Dreptul publicului la informare și participare.
 - 5.3.1. Dreptul publicului la informare.
 - 5.3.2. Dreptul de participare a publicului.
 - 5.4. Articularea dreptului urbanismului cu dreptul mediului.
- 6. Italia
 - 6.1. Concepte și principii.
 - 6.2. Evaluarea de mediu.
 - 6.3. Dreptul publicului la informare și participare.
 - 6.4. Articularea dreptului urbanismului cu dreptul mediului.
- 7. Portugalia
 - 7.1. Aspecte generale.
 - 7.2. Concepte și principii.
 - 7.2.1. Ansamblul principiilor generale.
 - 7.2.2. Principii comune dreptului mediului și dreptului urbanismului.
 - 7.3. Comunitatea de obiective.
 - 7.4. Identitatea instrumentelor juridice.
 - 7.4.1. Evaluarea impactului asupra mediului.
 - 7.4.2. Mecanismele de informare și participare a cetățenilor.
 - 7.4.3. Instrumentele de planificare.
 - 7.5. Articularea dreptului urbanismului cu dreptul mediului.

8. Elveția

8.1. Concepte și principii.

8.1.1. Aspecte generale.

8.1.1.1. Mandatul constituțional.

8.1.1.2. Legislația federală.

8.1.1.3. Legislația cantonală.

8.1.2. Domeniul de aplicare al principiilor de mediu.

8.1.2.1. Principiul dezvoltării durabile.

8.1.2.2. Principiile prevenirii și precauției.

8.1.2.3. Principiul poluatorul plătește (cauzalitatea costurilor).

8.1.3. Dreptul fundamental la un mediu sănătos.

8.1.3.1. Legislația elvețiană.

8.1.3.2. Drepturile derivate din textele internaționale.

8.2. Evaluarea de mediu.

8.2.1. Procedurile speciale în materia planificării.

8.2.1.1. Planurile ca instrumente de coordonare.

8.2.1.2. Multiplicarea punctuală a instrumentelor de coordonare.

8.2.1.3. Utilizarea instrumentelor de evaluare a mediului.

8.2.2. Studiul impactului asupra mediului.

8.2.2.1. Reglementările actuale ale dreptului federal.

8.2.2.2. Modificări în legislație.

8.2.2.3. Alte cadre de reglementare.

8.3. Dreptul publicului la informare și participare.

8.3.1. Regulile dreptului pozitiv elvețian.

8.3.1.1. Dreptul internațional.

8.3.1.2. Legislația națională a mediului.

8.3.1.3. Dreptul urbanismului.

8.3.1.4. Legislația privind accesul la informație.

8.3.2. Participarea publicului la procedurile de urbanism.

8.3.2.1. Planul director cantonal.

8.3.2.2. Planul general de afectare.

8.3.2.3. Planuri speciale și de detaliu.

8.3.2.4. Autorizația de construire.

8.3.2.5. Alte proceduri.

8.3.3. Accesul la justiție.

8.3.3.1. Terții.

8.3.3.2. Organismele de protecție a mediului.

8.4. Articularea dreptului urbanismului cu dreptul mediului.

8.4.1. Dreptul material.

8.4.2. Procedura.

8.4.3. Contenciosul.

CAPITOLUL VII. REGIMUL JURIDIC ÎN DREPTUL COMUNITAR ȘI INTERNAȚIONAL

1. Dreptul urbanismului protector al mediului.

1.1. Actele cu caracter normativ.

1.2. Actele cu caracter individual.

2. Dreptul urbanismului receptor al dreptului mediului.

2.1. Principiul independenței sau al autonomiei politicilor.

2.2. Principiul cumulului și nuanțele sale.

CAPITOLUL VIII. CONCLUZII ȘI PROPUNERI.

BIBLIOGRAFIE.

ANEXE.

ANEXE:

ANEXA nr. I. Direcțiile de dezvoltare prevăzute în Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport.

- A. Rețeaua de căi rutiere.
- B. Rețeaua de căi feroviare.
- C. Rețeaua de căi navigabile interioare și porturi.
- D. Rețeaua de aeroporturi.
- E. Rețeaua de transport combinat.

ANEXA nr. II. Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a - Apa.

- A. Resursele de apă dulce.
- B. Apa pentru populație.
- C. Apa pentru industrie.
- D. Apa pentru irigații.

ANEXA nr. III. Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - Zone protejate.

- A. Zone naturale protejate, de interes național - Rezervații ale biosferei, parcuri naționale sau naturale.
- B. Gruparea geografică și localizarea teritorială a zonelor naturale protejate, de interes național.
- C. Zone naturale.
- D. Zone construite.

ANEXA nr. IV. Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități.

- A. Principalii indicatori cantitativi și calitativi minimali de definire a localităților urbane.
- B. Rețeaua de localități urbane.
- C. Condiții necesare pentru înființarea de comune.
- D. Rețeaua de localități rurale.

ANEXA nr. V. Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural.

- A. Definirea principalilor termeni utilizați.
- B. Cutremure de pământ.
- C. Inundații.
- D. Alunecări de teren.

ANEXA nr. VI. Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a VIII-a - Zone cu resurse turistice.

- A. Semnificația principalelor sintagme utilizate.
- B. Zone cu resurse naturale și antropice.
- C. Infrastructura specific turistică în zone cu resurse naturale și antropice, mari și foarte mari.
- D. Infrastructura tehnică în zone cu resurse naturale și antropice, mari și foarte mari.
- E. Infrastructura specific turistică și tehnică în zone cu resurse naturale și antropice, mari și foarte mari.

ANEXA nr. VII. Documentații de amenajare a teritoriului și de urbanism - competențe de avizare și aprobare.

TERMENI CHEIE:

1. autorizație de urbanism
2. certificat de urbanism
3. autorizație de construire
4. urbanism
5. documentație de urbanism
6. mediu
7. protecția mediului
8. aviz
9. acord
10. contencios
11. sancțiune

Teza de doctorat, intitulată „Regimul juridic al autorizațiilor de urbanism și rolul lor în protecția mediului”, cuprinde peste 400 de pagini, și este structurată pe 8 capitole, care cuprind mai multe secțiuni, acestea din urmă, la rândul lor, conținând mai multe subsecțiuni, corespunzătoare problemelor generale și specifice abordate.

Capitolul I - „Introducere. Mediul urban și mediul natural.”, este împărțit în 2 secțiuni, și tratează delimitările conceptuale legate de aspectele generale privind efectele urbanizării asupra mediului natural, precum și aspectele juridice ale protecției așezărilor umane.

Secțiunea 1 este dedicată analizei complexității relațiilor, teoretice și operaționale, greu de definit și de cuantificat, care există între urbanism și mediu. Acestea se explică prin faptul că urbanismul, referindu-se la totalitatea activităților legate de amenajarea teritorială și a localităților, interferează pe multiple planuri și în numeroase subdomenii cu mediul, atât cel natural, cât și cel influențat de activitățile colectivităților umane. Astfel, dată fiind globalitatea maximă a celor două concepte, relațiile dintre ele, în mod evident, sunt complexe.

Posibilitățile urbanismului de a contribui la protecția mediului sunt întrînseci, numeroase și variate. Deoarece, prin definiție, este alcătuit din totalitatea cunoștințelor științifice, tehnice, funcționale și estetice care se ocupă de construcția mediului material în care se desfășoară viața colectivităților umane, urbanismul, în adevărata sa accepțiune, nu are rațiune de a exista decât dacă promovează și aplică soluții ecologice, orice abatere de la acest principiu reprezentând o negare a înseși legăturilor dintre mediul natural și cel antropic.

În practică, dificultatea constă în a inventaria și grupa, în fiecare caz în parte, acele relații între urbanism și mediu care determină modul exact de interacțiune a tehnicilor specifice urbanismului. Acestea nu numai că împiedică deteriorarea mediului, ci o și previn, creând condiții care mențin și apropie colectivitățile umane de modul lor de viață firesc, acela desfășurat într-un mediu natural și amenajat, sănătos, curat și propice tuturor tipurilor de activități conforme cu o evoluție normală, biologică, economică și socială.

Mediu, atât cel natural, cât și cel influențat de activitățile umane, nu are o valoare proprie și prestabilită. Valoarea mediului și a factorilor săi, inclusiv a construcțiilor, nu pot fi apreciate decât în funcție de om care, atât el însuși cât și necesitățile sale, evoluează. În aceste condiții, problema esențială care se pune și cu privire la relația urbanism - mediu, nu este de a conserva, a păstra ceea ce a fost în trecut, ci de a controla și dirija zi de zi acest proces și a-l influența, în anumite limite și cu o orientare prospectivă.

Noțiunile de mediu și de urbanism au o trăsătură comună, ele referindu-se deopotrivă atât la aspecte materiale, cât și la relații sociale, concepții, păreri ale diferitelor colectivități umane. Și mediul și urbanismul au în componența lor bunuri colective care nu se supun niciunui mecanism de evaluare, ambele incluzând în conținutul și sfera lor de acțiune costuri sociale importante, cu influențe majore asupra vieții populației.

Întreaga problematică a relației urbanism - mediu, relație mijlocită de dezvoltarea economică, constă în găsirea și aplicarea unor procedee, tehnici, metode în vederea păstrării echilibrului ecologic, asigurând, în același timp, o politică de investiții și de dezvoltare tehnologică corespunzătoare resurselor naturale și umane existente, în condițiile satisfacerii necesităților sociale, culturale și de igienă a colectivităților umane. Ca urmare, se pune problema găsirii unor soluții de atenuare a efectelor concentrării urbane asupra mediului de natură să contribuie la afirmarea și dezvoltarea suburbiilor, de creare a unor condiții de viață mai bune în mediul rural, de elaborare a unor măsuri pentru atenuarea presiunii funciare și a speculei imobiliare, de reducere a surselor de poluare. În acest context, urbanismului, ca știință a organizării orașelor, îi revine sarcina de a asigura dezvoltarea armonioasă, echilibrată a localităților, gestiunea responsabilă a resurselor materiale și protecția mediului, îmbunătățirea calității vieții oamenilor.

Secțiunea 2 studiază - în contextul confruntării societății, din cele mai vechi timpuri, cu problema așezărilor umane, ca urmare a creșterii explozive a populației și, în consecință, a proliferării marilor aglomerații, care necesită în permanență noi remodelări urbane - sarcina ce îi revine urbanismului, ca știință a organizării orașelor, de a asigura dezvoltarea armonioasă, echilibrată a localităților, gestiunea responsabilă a resurselor materiale și protecția mediului, îmbunătățirea calității vieții oamenilor. Conceptul de calitate a vieții, cu multiple semnificații, dar deosebit de dificil de exprimat în reguli juridice precise, a determinat autoritățile publice să-i ia în considerare finalitățile ambientale caracteristice în amenajarea spațiului urban sau rural. Zonările, servituțiile, interdicțiile impuse particularilor și chiar autorităților și altele asemenea măsuri au fost progresiv acceptate în scopul bunăstării colective, inclusiv din punctul de vedere al ambientului natural.

Reglementările juridice în materie privesc protejerea monumentelor istorice și a împrejurimilor lor, în temeiul salvării unui patrimoniu cultural comun care, în absența unor măsuri de conservare, ar fi amenințat cu degradarea sau chiar dispariția definitivă. S-au adăugat apoi treptat cerințele de ordin ecologic care tind să dobândească o preponderență accentuată, prin „înnundarea” domeniilor tradiționale ale urbanismului și amenajarea teritoriului. Legăturile dintre mediu și urbanism s-au amplificat în ultimele decenii, preocupările ambientale ocupând un loc crescând în reglementările de urbanism. În acest context noțiuni noi au apărut și s-au afirmat, precum cele de „ansamblu urban” și „peisaj urban”. Această dimensiune nouă permite prefigurarea unei gestiuni integrate, care să adune preocupările economice, financiare, sociale și, din ce în ce mai mult, și pe cele de mediu în respectul dezvoltării durabile.

Considerată o responsabilitate a autorităților administrației publice locale, precum și a persoanelor fizice și juridice, reglementările legale privind protecția așezărilor umane reflectă două modalități principale: pe de o parte, instituirea a o serie de obligații în sarcina acestor actori principali, iar pe de alta, stabilirea unor exigențe ecologice privind planurile de urbanism și amenajarea teritoriului.

Capitolul II - „Mediul în dreptul urbanismului. Conexiuni și interdependențe.”, este împărțit în 4 secțiuni, și tratează aspectele conceptuale, împreună cu principiile urbanistico-environmentale și principiile comune legislației de mediu și legislației din domeniul urbanismului, respectiv dreptul publicului la informația privind mediul și interdependența dreptului urbanismului cu dreptul mediului, cu formularea concluziilor rezultate în urma analizării acestor probleme.

Prima care a reacționat efectiv în privința „ecologizării” urbanismului a fost legislația de mediu.

Constituția României din 8 decembrie 1991 (revizuită în 2003) nu cuprinde prevederi exprese privind raportul dintre protecția mediului și urbanism; totuși, unele dintre prevederile sale au o incidență indirectă, dar semnificativă în această privință. În urma revizuirii din 2003, la art. 35, legea fundamentală consacră dreptul la un mediu sănătos printre drepturile și libertățile fundamentale, astfel: (1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic. (2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept. (3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător. Obligația statului de a asigura contextul legislativ de exercitare a acestui drept, coroborată cu cea de la art. 135 lit. f), de a crea condițiile necesare pentru creșterea calității vieții, pot fi invocate ca temei al promovării exigențelor (considerentelor) ecologice în domeniul urbanismului. Reglementarea constituțională ce mai elocventă în această privință este cuprinsă în art. 44 alin. (7) potrivit căreia „Dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii sau obiceiului, revin proprietarului.” Acestea înscriu și servituțile de urbanism. Ea se completează cu regulile privind proprietatea din dreptul comun.

Prima raportare directă a principiilor dreptului mediului la dispozițiile generale ale dreptului urbanismului, o face legea-cadru privind protecția mediului - mai întâi Legea protecției mediului nr. 137/1995, iar în prezent O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Legea nr. 265/2006, cu modificările ulterioare - care dispune expres, printre modalitățile de implementare a „principiilor și elementelor strategice” ale domeniului, „corelarea planificării de amenajare a teritoriului și urbanism cu cea de mediu”. Același act normativ consacră și principiile care urmează a fi aplicate astfel: principiul integrării cerințelor de mediu în celelalte politici sectoriale, principiul precauției în luarea deciziei, principiul acțiunii preventive, principiul reținerii poluanților la sursă, principiul „poluatorul plătește”, principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului biogeografic natural, utilizarea durabilă a resurselor naturale, informarea și participarea publicului la luarea deciziilor, precum și accesul la justiție în probleme de mediu, dezvoltarea colaborării internaționale pentru protecția mediului.

Dreptul mediului și dreptul urbanismului constituie, în România (relativ), ramuri noi de drept și discipline de studiu specifice. Problematika protecției mediului este percepută ca ținând mai ales de elaborarea și aplicarea de strategii și reglementări juridice și, ca atare, ar face obiectul preocupărilor juriștilor, în timp ce urbanismul - văzut ca o activitate de gestionare a spațiului urban prin instrumente și norme tehnice - rămâne apanajul arhitecților și constructorilor (lato sensu). Legislația aferentă celor două domenii a cunoscut o dezvoltare rapidă după decembrie 1989 și în contextul aderării României la UE la 1 ian. 2007, și se structurează după un model identic: adoptarea unei legi-cadru, completată prin reglementări specifice, și cu tendințe clare de codificare.

Legislația de mediu este mai amplă, fiind cuprinsă în peste o mie de acte normative, și a cunoscut o dinamică mult mai rapidă în raport cu legislația de urbanism, care se reduce la câteva zeci de acte normative, majoritatea cu caracter tehnico-procedural. Fiecare dintre aceste corpusuri juridice - dominate de principii generale, expres consacrate legislativ - cunosc proceduri și tehnici specifice de realizare a obiectivelor lor.

În funcție de forța lor juridică, actele normative de mediu sunt general obligatorii, inclusiv pentru autoritățile publice competente să ia decizii de urbanism. În mod concret, avizul de mediu (pentru planuri și programe) ori acordul de mediu (pentru proiecte) au caracter prealabil și obligatoriu pentru deciziile de urbanism. Potrivit legii, evaluarea de mediu presupune - prin definiție - elaborarea raportului de mediu, consultarea publicului și a autorităților publice interesate de efectele implementării planurilor și programelor, luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor acestor consultări în procesul decizional și asigurarea informării asupra deciziei luate.

Conform OUG 195/2005, legea-cadru a protecției mediului, pentru asigurarea unui mediu de viață sănătos, autoritățile administrației publice sunt obligate, printre altele, să prevadă, la elaborarea planurilor de urbanism și amenajarea teritoriului, măsuri de menținere și ameliorare a fondului peisagistic natural și antropoc al fiecărei zone și localități, condiții de refacere peisagistică și ecologică a zonelor deteriorate, măsuri de protecție sanitară a captărilor de apă potabilă și lucrări de apărare împotriva inundațiilor.

Legislația românească în vigoare stabilește, cu unele imperfecțiuni, o serie de categorii distincte de „acte de reglementare” (autorizații, acorduri, avize), conform unor criterii mai mult sau mai puțin precise și supuse unor reguli specifice. Atât conformarea cu normele specifice dreptului urbanismului, cât și conformarea cu normele specifice dreptului mediului, în cadrul aceleiași operațiuni, se realizează în raport cu statutul și rolul acestora.

Capitolul III - „Rolul autorizațiilor administrative în protecția mediului.”, este împărțit în 4 secțiuni, și analizează aspectele legate de planificarea și regulamentele de urbanism, de etapele elaborării și aprobării documentațiilor de urbanism, de evaluarea de mediu, respectiv avizul de mediu, precum și cele privind armonizarea regimului juridic al autorizațiilor administrative cu dreptul comunitar.

Planificarea teritorială (spațială) reprezintă activitatea de armonizare a structurilor teritoriale, prin managementul dezvoltării teritoriale și coordonarea impactului teritorial al politicilor sectoriale. Legea 350/2001 distinge între documentațiile de amenajare a teritoriului, care cuprind propuneri cu caracter director, și documentațiile de urbanism, care cuprind reglementări operaționale, ce se exprimă în planurile de urbanism, Regulamentul general de urbanism, Regulamentul-cadru de urbanism pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării și regulamentele locale de urbanism. Documentațiile de urbanism se referă la localitățile urbane și rurale și reglementează utilizarea terenurilor și condițiile de ocupare a lor cu construcții. Ele transpun la nivelul localităților propunerile cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean. Legea prevede că documentațiile de urbanism au caracter de reglementare specifică și stabilesc reguli ce se aplică asupra localităților și părți din acestea până la nivelul parcelelor cadastrale. Planurile urbanistice reprezintă instrumentul principal de planificare a utilizării terenurilor și ocupării acestora în localitățile rurale și urbane.

Inițiativa elaborării documentațiilor de amenajare a teritoriului de urbanism, în îndeplinirea obligațiilor legale ce le revin, aparține „colectivităților locale” (art. 50 din Legea nr. 350/2001), expresie care, în sistemul nostru juridico-administrativ, corespunde noțiunii de „autorități publice locale”, prin organele deliberative și executive, Guvernului, precum și persoanelor fizice sau juridice interesate în domeniu. După declanșare, procedura cunoaște mai multe etape de precizare a conținutului, avizare și aprobare a documentațiilor, care se finalizează cu adoptarea planului sau regulamentului de urbanism respectiv. Autoritățile administrației publice locale au obligația să prevadă în bugetele anuale fonduri pentru elaborarea sau actualizarea, după caz, a planurilor de amenajare a teritoriului, a planurilor de urbanism, a hărților de risc natural, precum și a studiilor de fundamentare necesare în vederea elaborării acestora. Avizarea și aprobarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism se fac de către autoritățile și organismele centrale și teritoriale interesate, potrivit categoriilor și competențelor prevăzute de lege (Anexa nr. 1 la Legea nr. 350/2001).

În virtutea exigențelor principiului integrării considerentelor de mediu în celelalte politici sectoriale, exigențele ambientale trebuie avute în vedere și luate în calcul inclusiv în elaborarea și adoptarea programelor și documentațiilor de urbanism. Principalul instrument de asigurare a integrării considerațiilor cu privire la mediu în pregătirea și adaptarea programelor și planurilor de urbanism îl reprezintă, în legislația românească, avizul de mediu. Ca act administrativ specific, acesta este un aviz conform, a cărui solicitare și al cărui conținut sunt obligatorii pentru autoritățile care aprobă respectivele acte de urbanism. El se emite în urma unei proceduri speciale, de evaluare de mediu care cuprinde operațiuni și acte administrative succesive: elaborarea raportului de mediu, consultarea publicului și a autorităților publice interesate de efectele implementării planurilor și programelor de urbanism respective, luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor acestor consultări în procesul decizional și asigurarea informării asupra deciziilor luate. Planurile și programele, inclusiv cele de urbanism, cu potențiale efecte semnificative asupra mediului sunt supuse, în vederea aprobării, obținerii avizului de mediu, cu statut de aviz conform (solicitarea și conținutul său fiind obligatorii), care confirmă integrarea considerațiilor privind protecția mediului, realizată potrivit unei proceduri specifice (stabilită prin HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe) și care constituie parte integrantă din procedura de adoptare a planurilor și programelor respective. Potrivit legislației române, sunt supuse evaluării de mediu, în vederea emiterii avizului de mediu, următoarele documentații de urbanism: programele de dezvoltare urbanistică ale localităților componente ale comunelor și orașelor, planurile urbanistice generale, planurile urbanistice zonale și planurile urbanistice de detaliu. Evaluarea de mediu se efectuează pe parcursul pregătirii planurilor sau programelor și se finalizează înainte de adoptarea ori de trimiterea lor în procedură legislativă. Procedura evaluării de mediu se aplică de către autoritățile și/sau instituțiile publice titulare ale planurilor sau programelor, în colaborare cu autoritățile și/sau instituțiile publice competente pentru protecția mediului, cu consultarea autorităților și/sau instituțiilor publice centrale sau locale de sănătate și/sau, după caz, cu cele interesate de efectele implementării planurilor și programelor, precum și a publicului, și se finalizează cu emiterea avizului de mediu pentru planuri și programe. Competența de emisie a avizului revine agențiilor regionale pentru protecția mediului, pentru planurile și programele locale și județene, și autorității publice centrale pentru protecția mediului (Agenția Națională pentru Protecția Mediului, din subordinea Ministerului Mediului și Pădurilor), pentru planurile și programele naționale și regionale. Participarea publicului se face încă de la inițierea planului sau programului.

Post-aderarea la Uniunea Europeană implică pentru România continuarea procesului de armonizare a legislației interne cu dreptul comunitar al mediului, inclusiv prin dezvoltarea și adaptarea reglementărilor existente. În acest sens, unul din sectoarele care au cunoscut importante transformări este și cel al evaluării impactului asupra mediului, cu implicații substanțiale pentru legislația din materia mediului. Din această perspectivă, au fost aduse elemente noi în privința categoriilor, definițiilor legale și regimului juridic al actelor administrative (de reglementare) din materia mediului.

Capitolul IV - „Autorizațiile de urbanism (lato sensu). Regim juridic general.”, este împărțit în 5 secțiuni, și tratează principiile autorizării de urbanism și aspectele privind organizarea și competențele structurii instituționale de specialitate, regimul juridic general al certificatului de urbanism și al autorizației de construire, ca autorizații de urbanism în sens larg, precum și răspunderea pentru nerespectarea regimului juridic al actelor administrative de urbanism, cu formularea concluziilor rezultate în urma analizării acestor aspecte.

Realizarea regulilor de urbanism reprezintă un proces complex, cu obiective și finalități specifice, care presupune parcurgerea mai multor etape, de la elaborarea și consacrarea lor în documentațiile (planuri și regulamente) de urbanism, la stabilirea consecințelor de ordin tehnic și până la afectarea definitivă a spațiului urban conform prescripțiilor acestora. În acest sens, intervine și o serie de instrumente juridico-administrative de control prealabil al respectării cerințelor de mediu, de urbanism și amenajare a teritoriului - avize conforme, certificatul de urbanism și autorizațiile de construire - precum și răspunderea contravențională, penală ori civilă, pentru nerespectarea servituților de urbanism și/sau a regimului special al acestor autorizații.

Autorizarea executării lucrărilor de construcții reprezintă procedura de exercitare a autorității de către administrația publică județeană, municipală, orașenească, respectiv comunală sau, după caz și prin excepție, de către autoritatea administrației publice centrale competentă, cu privire la punerea în aplicare a prevederilor documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, avizate și aprobate potrivit legii, care se constituie în temelie juridică al dezvoltării durabile și urbanistice locale.

Autorizațiile administrative (în sens larg) - certificatul de urbanism și autorizația de construire - la care se adaugă o serie de avize obligatorii, constituie prima sancțiune administrativă a regulilor de urbanism, pe această cale, terenurile vizate transformându-se într-un element de construcție exploatat oficial. Ele dau expresie operațională principiului general conform căruia, orice ocupare a solului care presupune aplicarea unei reguli de urbanism trebuie supusă autorizării. Procedura de autorizare administrativ-urbanistică presupune derularea mai multor faze succesive, finalizate prin elaborarea și emiterea unor acte administrative cu finalități și funcții proprii: certificatul de urbanism, respectiv autorizația de construire.

Particularitățile acestora, de acte administrative de urbanism, își pun amprenta asupra statutului lor juridic general, în special în privința stabilirii genului proxim și a sublinierii diferențelor specifice. Dispozițiile legale în materie relevă că activitatea de construire este supusă regimului de autorizare, care este de ordine publică. Acest regim impune, în mod distinct, parcurgerea succesivă a procedurii de autorizare și, subsecvent, a celei de punere în operă a construcției.

Certificatul de urbanism este actul de informare prin care autoritățile administrative (competente), fac cunoscute solicitantului informațiile privind regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și construcțiilor existente la data solicitării, în conformitate cu prevederile planurilor urbanistice și ale regulamentelor aferente acestora ori ale planurilor de amenajare a teritoriului, după caz, avizate și aprobate potrivit legii, stabilesc cerințele urbanistice care urmează să fie îndeplinite în funcție de specificul amplasamentului, stabilesc lista cuprinzând avizele/acordurile necesare în vederea autorizării și încunoștințează investitorul/solicitantul cu privire la obligația de a contacta autoritatea competentă pentru protecția mediului, în scopul obținerii punctului de vedere și, după caz, al actului administrativ al acesteia, necesare în vederea autorizării.

Autorizația de construire/desființare constituie actul final de autoritate al administrației publice competentă potrivit legii, în baza căruia se pot executa lucrări de construcții și se asigură aplicarea măsurilor legale referitoare la amplasarea, conceperea, realizarea, exploatarea și postutilizarea construcțiilor, cu privire la construirea, respectiv desființarea construcțiilor, inclusiv a instalațiilor aferente, precum și a amenajărilor.

Alături de certificatul de urbanism, eliberarea autorizației de construire este condiționată sau se fundamentează pe o serie de operațiuni tehnico-administrative cu caracter preventiv sau, după caz, de protecție specială (forme procedurale prealabile): avize și/sau acorduri necesare și conforme, care exprimă opiniile altor organe de specialitate ale administrației publice decât cel emitent al actului administrativ final de autoritate și au rolul de a asigura respectarea unor interese sau obiective de interes general, conexe autorizației, dar deosebit de importante și care condiționează legalitatea acesteia.

Exercitarea dreptului de a construi și actele administrative de autoritate emise în realizarea prescripțiilor sale generează un amplu contencios, deoarece vizează multiple și variate interese publice și/sau private existente. Nerespectarea reglementărilor legale în materie generează un contencios în anulare (contenciosul administrativ) și un contencios în răspundere (contravențională, penală sau civilă). Pentru a face efective respectarea și aplicarea regulilor de urbanism, legiuitorul a prevăzut și unele sancțiuni specifice dreptului urbanismului, atât prin obiectul lor, cât și prin procedura de constatare și aplicare a acestora.

Realizarea regulilor de urbanism constituie un proces complex, multidimensional, care implică mai mulți factori (urbanistici, tehnico-juridico-administrativi, economici), utilizarea unor instrumente (strategice, de planificare, administrative, juridice) și parcurgerea anumitor etape, bine delimitate și cu finalități precise. Un rol important revine, în acest context, controlului administrativ realizat prin mijloace specifice, și care poate fi: *preventiv* - pe calea emiterii, în urma procedurii speciale, a unor acte administrative de urbanism (certificatul de urbanism și autorizația de construire) - *concomitent* - respectiv în timpul executării lucrărilor, prin declarația de începere a acestora, inspecții de conformitate - și *ulterior* - prin eliberarea unui certificat de conformitate.

Capitolul V - „Contribuția autorizațiilor de urbanism la protecția mediului.”, este împărțit în 2 secțiuni, și analizează noțiunea, clasificarea și conținutul regulilor de urbanism, respectiv armonizarea regimului juridic al autorizațiilor de urbanism cu dreptul comunitar, în contextul integrării considerațiilor de mediu, sub aspectul evaluării de mediu în domeniul lucrărilor de construcții.

Prin reguli de urbanism se înțeleg acele prescripții a căror respectare se impune oricăror persoane fizice sau juridice care utilizează, sub o formă sau, alta spațiul urban. Regula de urbanism vine să limiteze dreptul de proprietate, mai precis prerogativele proprietarilor imobiliari, cât privește gestiunea imobiliară a bunurilor lor. De aceea, sarcina pe care acestea o determină este calificată drept servitute de urbanism. Regulile (servituțiile) de urbanism constituie restricții de ordin administrativ ale dreptului de proprietate, prescrise în vederea realizării unui interes general, cel de amenajare urbană.

Analiza conținutului Regulamentului general de urbanism RGU, arată că regulile de urbanism sunt formate din *regulile de ocupare a terenurilor și regulile de amplasare a construcțiilor și a amenajărilor aferente acestora*. Din prima categorie fac parte *regulile cu privire la păstrarea integrității mediului și protejarea patrimoniului natural și construit și regulile cu privire la siguranța construcțiilor și la apărarea interesului public*, iar din a doua, fac parte *condițiile de amplasare și conformare a construcțiilor*.

În funcție de criteriul amplitudinii lor, regulile de urbanism se pot clasifica în: *reguli generale, reguli locale și reguli speciale*. *Regulile generale* sunt de două categorii: *reguli care fixează prescripții de amenajare a teritoriului și de urbanism* (care cuprind *reguli privind păstrarea integrității mediului și protejarea patrimoniului natural și construit și reguli vizând apărarea interesului public*), și *reguli care restrâng dreptul de construcție* (grupate în funcție de obiectivul lor în: *reguli vizând politica generală a construcțiilor și reguli privind asigurarea unui minim de „ordine estetică” la nivel național*). *Regulile locale* permit adaptarea exigențelor de urbanism, la necesitățile concrete ale teritoriului și, datorită amplitudinii lor, acoperă toate aspectele utilizării solului și sunt cuprinse mai ales în regulamentele locale de urbanism, adoptate de consiliile locale. *Regulile speciale* se aplică doar în cazurile particulare, cu obiect bine determinat și - deoarece nu-și găsesc izvoarele în actele normative sau în documentele de urbanism - nu sunt supuse unui regim juridic determinat, nefiind reguli de urbanism propriu-zise, ci dispoziții disparate, relative la materii variate, cu incidență asupra utilizării terenurilor.

În domeniul adoptării regulilor de urbanism există o delimitare clară între atribuțiile autorităților publice centrale și ale celor locale, operând o evidentă descentralizare și deconcentrare în privința competențelor în materie, dar Guvernul își conservă atributul de a stabili reguli de urbanism care se impun la nivelul întregului teritoriu național - aprobarea Regulamentului general de urbanism, care reprezintă sistemul unitar de norme tehnice și juridice, ce stă la baza elaborării planurilor de amenajare a teritoriului, a planurilor urbanistice și a regulamentelor locale de urbanism și stabilește, sub raportul conținutului, regulile de ocupare a terenurilor și de amplasare a construcțiilor și a amenajărilor aferente acestora. Pe această bază, consiliile locale elaborează și adoptă planurile urbanistice generale și regulamentele locale de urbanism, care cuprind norme obligatorii pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții, și care detaliază regulile generale de urbanism, conform condițiilor specifice fiecărei localități și caracteristicilor unităților teritoriale de referință.

Post-aderarea la Uniunea Europeană implică pentru România continuarea procesului de armonizare a legislației interne cu dreptul comunitar al mediului, inclusiv prin dezvoltarea și adaptarea unor reglementări existente. În acest sens, unul din sectoarele care au cunoscut importante transformări este cel al evaluării impactului asupra mediului, cu implicații substanțiale pentru legislația din materia urbanismului. Cerința conformării dreptului național cu exigențele dreptului comunitar privind evaluarea de mediu a determinat o serie de modificări și completări în materia legislației privind autorizarea executării lucrărilor de construcții. Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, a avut în anul 2009 două seturi de modificări importante: cele aduse prin O.U.G. nr. 214/2008, care a intrat în vigoare, după 60 de zile de la publicare, la data de 14 februarie 2009, și cele aduse prin Legea nr. 261/2009, care a intrat în vigoare, după 90 de zile de la publicare, la data de 14 octombrie 2009. Astfel, O.U.G. nr. 214/2008, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 261/2009, a fost emisă din necesitatea modificării și completării Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, având în vedere armonizarea legislației specifice autorizării executării lucrărilor de construcții prin adaptarea la prevederile Directivei Consiliului nr. 85/337/CEE din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, modificată prin Directiva nr. 97/11/CE a Consiliului European din 3 martie 1997 și prin Directiva nr. 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 privind participarea publicului la elaborarea anumitor planuri și programe în legătură cu mediul, respectiv la modificările aduse Directivei nr. 85/337/CEE și Directivei nr. 96/61/CE cu privire la participarea publicului și accesul la justiție.

Modificările și completările aduse legislației în materia autorizării executării lucrărilor de construcții, prin O.U.G. nr. 214/2008, respectiv prin Legea nr. 261/2009, vizează, în principal, atât individualizarea situațiilor, strict și limitativ prevăzute, în care anumite investiții nu se supun procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, cât și particularizarea cerințelor de evaluare și de luare în calcul a concluziilor rezultate în urma procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului al unor proiecte publice sau private, în procesul de adoptare al autorizațiilor de urbanism (de construire).

Capitolul VI - „Situții din dreptul comparat.”, este împărțit în 8 secțiuni, divizate în câte 4 subsecțiuni corespunzătoare, și studiază analitic - din punct de vedere al conceptelor și principiilor, al evaluării de mediu, al dreptului publicului la informare și participare, precum și al articulării dreptului urbanismului cu dreptul mediului - regimurile juridice naționale în materiile mediului și urbanismului ale Germaniei, Belgiei, Franței, Spaniei, Greciei, Italiei, Portugaliei și Elveției.

Capitolul VII - „Regimul juridic în dreptul comunitar și internațional.”, este împărțit în 2 secțiuni, și tratează problematica dreptului urbanismului în dubla sa calitate: de protector al mediului - din punct de vedere al actelor cu caracter normativ, precum și al celor cu caracter individual -, respectiv de receptor al dreptului mediului - prin prisma principiilor independenței (sau al autonomiei politicilor) și al cumulului (cu nuanțele sale).

Luarea în considerare a obiectivelor de mediu în dreptul urbanismului privește maniera în care problematica mediului, obiectul brut „mediu”, constituie o preocupare a dreptului urbanismului. Pătrunderea dreptului mediului în dreptul urbanismului privește raportul dintre cele două ramuri de drept, de receptarea în dreptul urbanismului a unui obiect, deja tratat prin alte reguli, și anume cele de dreptul mediului.

De la o ramură de drept la cealaltă, privind principiile generale ale dreptului mediului în dreptul urbanismului, constatăm fără nici o îndoială că evaluarea incidentelor planurilor și proiectelor asupra mediului, precum și dreptul publicului la informare și participare, reprezintă instrumente și principii ale dreptului mediului, particularmente primite în dreptul urbanismului. Evaluarea constituie un procedeu al dreptului mediului care modelează dreptul urbanismului. El invită la clarificarea deciziilor de urbanism și orientează în sens favorabil, conservarea mediului. Informarea și participarea publicului sunt principii ale dreptului mediului, fapt incontestabil și recunoscut prin instrumentele internaționale și comunitare (Convenția Aarhus, directivele). Este evident că instrumentele de informare și participare, concepute în dreptul mediului, influențează dreptul urbanismului. Totuși, relația de influență a dreptului mediului asupra dreptului urbanismului este aici mai puțin influentă ca în ceea ce privește evaluările. În mai multe state participarea nu a avut nevoie de dreptul mediului pentru a exista în dreptul urbanismului. Dacă această prezență nu este datorată progreselor dreptului mediului, ea datorează acestuia noi inflexiuni. Dezvoltarea transparenței privește întreg dreptul public. Astfel, accesul la actele administrative este garantat de Constituția belgiană în toate materiile.

Problema receptării dreptului mediului în dreptul urbanismului arată că aceste două ramuri juridice constituie materii distincte. Unii autori fac caz de „remarcabila autonomie a lor”, de exemplu în Portugalia, dar arătând și strânsele lor legături. În Germania și Grecia sunt prezentate două domenii „strict separate”. În Italia și Spania, legislațiile sunt clar distincte iar împărțirea competențelor între stat și entitățile autonome nu este făcută în aceeași manieră în cele două materii. Distincția dintre cele două ramuri de drept va fi mai puțin netă, atunci când atât receptarea mediului cât și a dreptului mediului în dreptul urbanismului se vor intensifica. Receptarea este ulterioară creării dreptului urbanismului. El este prezentat ca fiind anterior dreptului mediului. Deși au existat dintotdeauna reguli privind apa, salubritatea aerului și pericolele de stabilimente incomode, dreptul mediului, în forma modernă, preocupată de protecție și durabilitate, este rece. Apărut ulterior dreptului urbanismului, el și-a câștigat locul binemeritat. Importanța lui a impus introducerea sa sistematică în constituții, în lista drepturilor fundamentale, atingând un grad de interes social pe care dreptul urbanismului nu l-a avut.

Procedurile de urbanism sunt reguli de urmat pentru adoptarea unei decizii de urbanism, validă în drept, abordarea putând fi orientată atât spre receptarea imediată a problemelor de mediu în procedurile de urbanism, cât și spre receptarea regulilor de dreptul mediului în regulile și procedurile dreptului urbanismului.

Capitolul VIII - „Concluzii și propuneri.”, reprezintă finalul tezei de doctorat și cuprinde sinteza opiniilor rezultate din analiza problematicii abordată în demersul nostru, cu evidențierea contribuțiilor personale pe care am încercat să le aducem în lumina creșterii și dezvoltării rolului urbanismului - prin intermediul autorizațiilor de urbanism - în protecția mediului înconjurător în țara noastră, fără pretenția de a le fi epuizat, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic. Dincolo de aceste aspecte, rămân însă realitățile la care s-au făcut referiri pe tot parcursul demersului nostru, și anume necesitatea dezvoltării echilibrate a localităților, îmbinată cu respectarea spațiului natural, prin folosirea politicilor și instrumentelor de amenajare a teritoriului și urbanism, care vor oferi o contribuție esențială la ameliorarea calității vieții în armonie cu mediul ambiant, la folosirea corectă a resurselor și la prevenirea unor evoluții negative ireversibile. Prin modul în care a fost structurată, lucrarea are atât un caracter metodologic, abordând concepte teoretice, principii, metode, tehnici și procedee de analiză, cât și unul investigativ, evidențiind realitățile la nivel național, comunitar și internațional, necesare pentru formularea de soluții și direcții de acțiune. Obiectul tezei de doctorat se înscrie în problematica actuală a modernizării urbanismului în consens cu cerințele de mediu și a necesitat o documentare substanțială, efectuată atât în perioada de studiu pentru pregătirea tezei de doctorat, cât și anterior, la care s-a adăugat experiența personală, acumulată în calitate de conducător al structurii de specialitate juridică a Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. Evident că rezultatele acestui demers nu pot fi niciodată complete, indiferent de interesul manifestat, datorită modificărilor legislative succesive și inerente, care le schimbă sensul sau impun noi abordări. Ca orice început, și această teză de doctorat este perfectibilă, fiind rezultatul unei activități umane, dar apreciem că ea va constitui o bază reală și de valoare spre noi subiecte de reflecție și cercetare.